

УДК 784.036.9+785.036.9]:398.8](477.41)
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/96-3-16>

Роман ТЕТЕРІН,
orcid.org/0009-0000-7323-9387
аспірант кафедри теорії та історії музики
Харківської державної академії культури
(Харків, Україна) teterinroman1996@gmail.com

ПРОЄКТ «JAZZ KOLO» В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ДЖАЗОВОГО ВИКОНАВСТВА В УКРАЇНІ

У статті висвітлена діяльність одного з провідних сучасних українських джазових музикантів бас-гітариста, педагога і композитора Ігоря Закуса та еволюцію започаткованого ним разом із співачкою Юлією Олійник проєкту Jazz Kolo. На прикладі концертної діяльності джазових музикантів різних республік колишнього Радянського Союзу показана сталість традиції звернення в їхньому мистецтві до фольклорних джерел, одними із багатьох яскравих представників цієї тенденції на нинішньому етапі розвитку джазової культури в Україні є І. Закус і його колеги по виступах у рамках Jazz Kolo.

Проаналізовані основні напрями проєкту (від блюзу, свінгу та фанку до реггі та етно), наголошено на його просвітницькому спрямуванні, висвітлено його міжнародну складову. Презентовані імена низки провідних українських і зарубіжних музикантів – учасників Jazz Kolo різних років. Наведена низка програм проєкту різних років, в яких часто яскраво представлена українська фольклорна складова. Стисло надана географія концертної діяльності І. Закуса та його колег, перелічені головні концертні майданчики, на яких в різні роки відбувалися і відбуваються виступи джазових ансамблів Закуса в рамках проєкту Jazz Kolo. Окремо висвітлена співпраця Закуса і його колег з провідним харківським джазовим піаністом і педагогом, доцентом Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського С. Давидовим як у рамках проєкту Jazz Kolo так і в рамках добре відомого харків'янам фестивалю Kharkiv Za Jazz Fest, ініціатором якого був С. Давидов.

Наголошено, що з початком повномасштабної російської агресії пріоритети учасників концертів Jazz Kolo здебільшого складаються з аранжувань творів українських академічних композиторів та національної фольклорної спадщини. Наведені посилання на низку відеозаписів концертних виступів І. Закуса та його однодумців. Окреслені перспективи подальшого дослідження проблеми.

Ключові слова: музичне мистецтво, джазова культура в Україні, джазове виконавство, українська етно-джазова традиція, Ігор Закус, проєкт Jazz Kolo.

Roman TETERIN,
orcid.org/0009-0000-7323-9387
Postgraduate Student at the Department of Music Theory and History
Kharkiv State Academy of Culture
(Kharkiv, Ukraine) teterinroman1996@gmail.com

THE “JAZZ KOLO” PROJECT IN THE CONTEXT OF THE DEVELOPMENT OF JAZZ PERFORMANCE IN UKRAINE

The article highlights the activities of one of the leading contemporary Ukrainian jazz musicians, bass guitarist, teacher and composer Igor Zakus, and the evolution of the Jazz Kolo project he initiated together with singer Yulia Oliynyk. The example of the concert activities of jazz musicians from various republics of the former Soviet Union shows the persistence of the tradition of turning to folklore sources in their art; one of the many bright representatives of this trend at the current stage of jazz culture development in Ukraine is I. Zakus and his colleagues performing within the framework of Jazz Kolo.

The main directions of the project are analyzed (from blues, swing and funk to reggae and ethno), its educational focus is emphasized, and its international component is highlighted. The names of a number of leading Ukrainian and foreign musicians – participants of Jazz Kolo of different years are presented. A number of programs of the project of different years are given, in which the Ukrainian folklore component is often vividly presented. The geography of the concert activities of I. Zakus and his colleagues is briefly given, and the main concert venues where performances of Zakus's jazz ensembles took place and are taking place in different years as part of the Jazz Kolo project are listed. The collaboration of Zakus and his colleagues with the leading Kharkiv jazz pianist and teacher, associate professor at the I. P. Kotlyarevsky Kharkiv National University of Arts, S. Davydov, is separately highlighted, both within the framework of the Jazz Kolo project and within the framework of the Kharkiv Za Jazz Fest festival, well-known to Kharkiv residents, initiated by S. Davydov.

It is emphasized that since the beginning of full-scale Russian aggression, the priorities of the participants in the Jazz Kolo concerts have mostly consisted of arrangements of works by Ukrainian academic composers and national folklore heritage. Links to a number of video recordings of concert performances by I. Zakus and his like-minded people are provided. Prospects for further research of the problem are outlined.

Key words: musical art, jazz culture in Ukraine, jazz performance, Ukrainian ethno-jazz tradition, Igor Zakus, Jazz Kolo project.

Постановка проблеми. В останні десятиріччя в джазовому мистецтві різних країн одною з провідних тенденцій дедалі актуальнішою стає звернення до національних фольклорних та академічних джерел і створення на їхній основі оригінальних композицій та імпровізацій, яскравою родзинкою яких стають саме специфічні національні мотиви, ритми, ладо-інтонаційні звороти. Одним із яскравих представників українського етноджазу, поряд із львівським гуртом «ShockolaD», що створює мікс українського фолку, джазу та електроніки (ShockolaD), українсько-німецьким етноджаз-бендом «Leléka», який переосмислює українські народні пісні в сучасному джазовому ключі і буде презентувати Україну на Євробаченні – 2026 (Leléka (Band)), вокальним чоловічим секстетом «ManSound», у репертуарі якого є джазові обробки українських пісень (Лі, Лошков, 2019: 76), яскравим харківським джазовим піаністом, кандидатом мистецтвознавства, доцентом кафедри «Музичне мистецтво естради та джазу» Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, лауреатом міжнародних джазових фестивалів С. Давидовим, автором, зокрема, концептуального диску «Українські джазові танки» (Sergiy Davydov), харківським Acoustic Quartet (AQ), котрий неодноразово звертався до українського коріння, особливо в спільних виступах з вокалістами, зокрема з Анною Чайковською в проєкті «Ой, виорю нивку» (Fima Chupakhin), неперевершених кримськотатарських музикантів У. Бекірова і гітариста Е. Ізмайлова, більшість композицій яких надихнута кримськотатарською культурою (Крим. Реалії, 2018), є Ігор Закус, відомий джазовий бас-гітарист, композитор і педагог, засновник проєкту Jazz Kolo (Джаз-Коло). Цей мистецький проєкт у різних модифікаціях з невеликими перервами є актуальним вже 19 років від свого заснування в 2007 р., проте досі не існує праці, в якій був би узагальнений досвід і наслідки діяльності і цього музиканта, і його важливого для розвитку національної джазової традиції проєкту.

Аналіз останніх досліджень. Тематиці розвитку української джазової школи присвячено низку наукових публікацій. Серед інших відзначимо монографію «Джаз як системне явище» Лі Шуай та Ю. Лошкова, в якій на матеріалах української виконавської практики розглядається, як співвідношення системних ознак джазу забезпечує його потенційну можливість функціонування в різних сферах сучасного музичного виконавства (Лі, Лошков, 2019), дисертаційні дослідження А. Харенко, присвячене обґрунтуванню унікаль-

ної ролі Харкова в історії джазової культури України (Харенко, 2022) та Д. Теребуна, в якій джазове виконавство розглядається як мистецтво діалогу (Теребун, 2019), наукові статті, присвячені творчості Джамали (Бойко, 2016), розвитку імпровізаційної музики (Закус, Постой, 2017), особливостям становлення київської вокальної джазової школи (Попова, 2023) та ін. У статті самого І. Закуса надається стислий огляд етапів становлення джазової культури в Україні й охарактеризований проєкт Jazz Kolo станом на 2017 р. (Закус, 2017).

Водночас, проблема саме етнічної складової в українському джазі нині висвітлена здебільшого в якості анонсів або невеличких репортажів з концертів, тож такий стан вивчення проблеми обумовлює актуальність даної публікації.

Мета статті полягає в аналітичному висвітленні проєкту Jazz Kolo, його засновника і багаторічного натхненника І. Закуса та його численних українських і зарубіжних колег – учасників різноманітних творчих акцій, що в різні роки презентували і презентують цей проєкт, зокрема його яскраву національну – етнічну та академічну – складову.

Виклад основного матеріалу. Звернення до фольклорних і національних музичних джерел у практиці джазових музикантів різних країн нині є вельми перспективним і багатоплановим напрямом.

На радянських теренах ще у 1920-х рр. відомий український композитор Ю. Мейтус, будучи керівником у Харкові першого українського джаз-бенду (1924–1925), писав музику до авангардних вистав театру «Березіль», поєднуючи фольклорні мотиви з новими ритмами, а в 1928 р. наголошував на необхідності в естрадній галузі звернути увагу на «сотні й тисячі зібраних і виданих оригінальних народних пісень і мелодій» (Лі, Лошков, 2019 : 59). У 1930-х рр. у Галичині був популярним гурт «Ябцю джаз» на чолі зі скрипалем, вихованцем Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка Л. Яблонським, котрий виконував численні композиції з використанням карпатських і львівських міських фольклорних інтонацій. Солісткою-співачкою в колективі була пізніше відома і на польських теренах І. Ярославич (Кириченко, 2013).

З кінця 1930-х рр. до джазового прочитання фольклорних джерел активно почав звертатися відомий вірменський музикант А. Айвазян – засновник і багаторічний керівник (1938–1956) Державного естрадного оркестру Вірменії. У 1960–1980-х рр. до переосмислення традиційного музичного фольклору засобами джазової імпровізації зверталися представники різних національних культур у республіках колишнього

СРСР: російські джазові музиканти: Г. Лук'янов, Л. Чижик, азербайджанці Р. Бабаєв і В. Мустафазаде, чию справу гідно продовжує його донька – джазова піаністка і вокалістка зі світовим ім'ям А. Мустафазаде, яка вивела батьківську концепцію джаз-мугаму на світову арену, представники «вільного джазу» з Литви тріо «ГТЧ»: піаніст В. Ганелін, барабанщик В. Тарасов та саксофоніст В. Чекасін, низка латиських джазових музикантів, насамперед Р. Паулс, відомий своїм умінням гармонійно поєднувати інтонації народної музики з джазом, блюзом та естрадою, естонський музикант У. Найссоо та ін.

Серед українських музикантів одним із найперших представників етно-джазового напрямку був гітарист В. Ходзицький, який найбільш яскраво проявив свій підхід до етноджазу та джаз-року в період керівництва ансамблем «Крок» (кінець 1970-х – початок 1980-х рр.), де народні мотиви поєднувалися з прогресивним інструментальним звучанням (Золотий фонд української естради).

У 2007 р. відомим українським джазменом і композитором, нині заслуженим артистом України Ігорем Закусом разом із солісткою Заслуженого академічного ансамблю Збройних Сил України та Київського театру естради Юлією Олійник був заснований проєкт Jazz Kolo, який став важливою платформою для підтримки й популяризації джазової музики в Україні, сприяючи розвитку молодих талантів і зміцненню позицій українського джазу на міжнародній сцені. Цей проєкт усі роки свого існування активно сприяє розвитку українського джазу, відкриваючи нові можливості для молодих талантів та збагачуючи культурний ландшафт країни свіжими ідеями та нестандартними підходами до виконання музики.

Ігор Закус, народжений 6 березня 1966 р. у Червонограді Львівської обл., є провідним українським бас-гітаристом, композитором і викладачем, від 2021 р. завідувачем кафедри джазової музики Київської муніципальної академії музики ім. Р. М. Глієра, де працює з 2014 р. Закінчивши Львівську державну консерваторію ім. М. В. Лиснека як гобоїст (1990), він знайшов своє покликання в джазі та ф'южн, де здобув визнання завдяки своїм віртуозним навичкам виконавства на різних видах бас-гітар: Fender Jazz Bass, який музикант використовує для отримання традиційного джазового та фанкового звучання, 5-струнній ладовій бас-гітарі, яка є основним робочим інструментом в сучасних джазових програмах та ф'южн-проєктах, 6-струнній безладовій бас-гітарі (Fretless), котра використовується музикантом для виконання ліричних композицій та етноджазу, де

потрібен «співучий» звук, подібний до контрабаса чи людського вокалу. Крім того, І. Закус віртуозно володіє мистецтвом гри на акустичній бас-гітарі і контрабасі. Останній інструмент в останній час нерідко стає йому в нагоді пі час концертів за відсутністю електрики.

Музикант є автором низки альбомів: «У колі друзів» (1999, Львівського періоду творчості) (Закус Ігор Миронович), «Присвяти» (2003), «Тут був Закус» (2006), «Коломийки» (2008), «Українська басова пісня» (2010), «Повернення» (2018) (Дискографія), «I'm Alive» (2023) (Результати щорічного оцінювання, 2024 : 86), які стали значним внеском у розвиток сучасного українського джазу, зокрема його етно-складової.

Протягом своєї кар'єри І. Закус співпрацював із багатьма відомими українськими виконавцями, зокрема з О. Білозір, І. Білик, гуртом ВІА Гра та ін., залишаючи помітний слід в їхній творчості. Його вміння поєднувати різні музичні стилі та імпровізації стало запорукою успіху його виступів і з іншими артистами. З мистецтвом Закуса-виконавця мали нагоду познайомитися слухачі Польщі, Австрії, Німеччини, Словаччини, Угорщини, Франції, США, Великобританії, Норвегії.

Один із знакових виступів І. Закуса та його гурту «Z-Band» відбувся 29 лютого 2008 р. у Львові, в Театрі юного глядача, за підтримки журналу «Український тиждень». Склад колективу включав провідних музикантів: Д. Александрова (саксофон), Р. Іванова (клавішні), О. Лебеденка (ударні інструменти), Д. Аду (труба), В. Шабалтаса (соло-гітара) та М. Блощичака (духові народні інструменти). Під час концерту було виконано композиції з альбомів «Присвяти» (2003), «Тут був Закус» (2006) та «Коломийки» (2007). Також музиканти презентували аудіо- та відеоматеріали на CD та DVD (Ігор Закус та «Z-Band», 2008).

Окрім сольних концертів І. Закуса, його в ті роки також можна було почути у міжнародних джазових проєктах за участю провідних європейських джазменів, які проводилися в Україні кожні два місяці, а також за кордоном. Крім того, він часто виступає з українськими музикантами, зокрема брав участь у створенні CD-альбомів «Heartbeats» Ю. Роми, «Paints» Н. Лебедевої (2006) та «Medium Cool» (2008) (Закус Ігор Миронович).

У стратегічному плануванні музиканти використовують принципи командної співпраці, схожі на ансамблеве музикування джазових Big Band, котре базуються на тому, що лідер не відокремлений від групи, і кожен член виконує свою роль, як під час імпровізації в джазі. Це зменшує авторитарну роль керівника, розподіляючи відповіді-

дальність на всіх учасників. Такий підхід сприяє комунікації, експериментам і гнучкості в роботі команди.

За сприянням головного редактора журналу «Український тиждень», старовинного друга Закуса, відомого журналіста і телеведучого Ю. Макарова у 2013 і 2014 рр. Jazz Kolo презентувало в креативному, з невеликим камерним залом, просторі «Часопис» щомісячні тематичні концертні програми джазової музики, представляючи різні джазові стилі та напрямки від блюзу, свінгу та фанку до реггі та етно. Кожна програма в цей період присвячена окремому стилю чи напрямку, а музиканти, запрошені І. Закусом у програму вважалися кращими в даному жанрі чи стилі музики.

З вересня 2014 р. завдяки генеральному директору палацу «Україна» Р. Недзельському проект проводив концерти в малому залі цього престижного концертного майданчику.

Протягом 2016–2018 рр. під егіду Jazz Kolo було організовано одинадцять всеукраїнських конкурсів молодих джазових виконавців, що сприяло виявленню, стимулюванню та розвитку талановитої молоді.

У період з вересня 2017 по червень 2018 року в рамках Jazz Kolo було реалізовано п'ять міжнародних музичних проєктів, у яких взяли участь музиканти з Польщі, Австрії, Німеччини, Куби та Угорщини, котрі виконували власну авторську імпровізаційну музику спільно з українськими виконавцями (Jazz Kolo. Про проєкт).

У 2017 р. проєкт Jazz Kolo об'єднав відомих українських музикантів: Р. Іванова, Н. Лебедєву, А. Менделенка, О. Саранчина, О. Лебеденка, В. Шабалтаса, Ю. Шепети та ін. Завдяки активній рекламній підтримці видавництва «Темпора», проєкт сприяв популяризації українського джазу та формуванню музичного смаку публіки на основі імпровізаційної музики, натхненої фольклорними традиціями. Такі комунікаційні взаємодії розширили можливості проєкту, зробивши його гнучким і відкритим для використання різних моделей творчої діяльності, що забезпечило йому довготривале існування завдяки стратегічному плануванню.

Окремо слід відзначити співпрацю О. Закуса з харків'янином С. Давидовим, яка з різною інтенсивністю триває більшість часу існування Jazz Kolo, але особливо активно здійснювалася в 2010–2018 рр. Перші два сезони (2010–2012) проєкт почав активно інтегруватися в харківське джазове середовище через великі майданчики: І. Закус неодноразово привозив програми Jazz Kolo як частину камерних пре-паті до великих фестивалів, таких як Kharkiv Za Jazz Fest, ініціатором і натхненником якого був С. Давидов.

У вересні 2016 р. І. Закус та С. Давидов презентували проєкт у спільних медійних виступах у Харкові. У 2016–2018 рр., які стали піковими Jazz Kolo для Харкова, в місті цей проєкт став резидентом креативного простору арт-клубу Pintagon, де проводилися щомісячні тематичні вечори: Blues Kolo, Fusion Kolo, Ethno Kolo.

Своєрідним підсумком цієї співпраці став концерт 11 листопада 2018 р. С. Давидова і колеги І. Закуса по викладанню в Київській муніципальній академії музики ім. Р. М. Глієра саксофоніста О. Рукомойникова «В колі друзів» у Колонному залі Національної філармонії України, серед учасників якого були також І. Закус, співачка Л. Меркулова та барабанщик С. Балалаєв (А. Rukomoïnikov).

У січні 2021 р. колективом під керівництвом І. Закуса був реалізований етно-джазовий проєкт «Співанки», за висловом самого музиканта, «... найбільший і найглобальніший проєкт» в його житті, де виконання в народній манері українського фольклору І. Червінською, а також читання репу афроамериканцем з Нідерландів Е. Нінвалом, були майстерно накладені на вишукану джазову партитуру з виконавцями І. Закусом, О. Павловим та поляком Ш. Мікою (електрогітари), Р. Івановим (піано), А. Фроловим (ударні) і симфонічним оркестром «GosOrchestra» під орудою О. Госачинського («Intro»).

Вже в лютому 2021 р. Jazz Kolo був проведений концерт «Українські музичні барви». У цій творчій акції взяли участь співачка С. Карпенко, трубач Д. Аду, клавішники Ю. Середін, У. Бекіров, Ю. Шепета, бас-гітарист І. Закус гітарист М. Зінченко та барабанщик О. Марков. В аранжуванні різних музикантів у цьому концерті була презентована автентична музика семи регіонів України: Наддніпрянщини («Гопак», аранж. О. Маркова), Полісся («Святий Юрій камні рубає», аранж. Ю. Середина), Слобожанщини, («Люлі-люлі-люлечки», аранж. Д. Аду) Криму («Ене Чешме», аранж. У. Бекірова), Полтавщини («Циганка», аранж. М. Зінченка), Поділля («Ой не літай перепілко», аранж. Ю. Шепети), Карпат («Коломийка лірична», аранж. І. Закуса) (Jazz Kolo. Українські музичні барви, 2021).

Наступний проєкт, «Jazz Kolo. Jazz Sound of Ukrainian Classics», реалізований 25 травня 2021 р., в якому була зроблена вдала спроба синтезувати традиції української класичної музики з сучасними джазовими імпровізаціями, став новим значущим явищем у сфері вітчизняного музичного мистецтва. У рамках проєкту були зіграні композиції низки видатних українських академічних митців ХІХ: М. Лисенка, Л. Ревуцького, Б. Лятошинського, Є. Станковича, І. Карабиця та ін., які були аранжовані провідними джазовими музикантами. Керівни-

ком проєкту виступив І. Закус, який також займався продюсуванням музики. У виконанні взяли участь піаністи Р. Болатов, І. Єреско, О. Малишев, О. Боголюбов, Н. Лебедева, А. Показ і Р. Іванов, а також ансамбль Закуса-контрабасиста та барабанщика А. Фролова. У фільмі, присвяченому цій події (Jazz Kolo. Jazz sound of Ukrainian classics), презентовані твори, що звучали в концерті: «Ноктюрн» М. Калачевського (аранж. Р. Болатова), «Українська поема» Є. Станковича (аранж. І. Єреска), «Пісня» Л. Ревуцького (аранж. О. Малишева), «Мелодія» Б. Лятошинського (аранж. О. Боголюбова), «Елегія» І. Карабиця (аранж. Н. Лебедевої), «Сумна пісня» М. Лисенка (аранж. А. Показа) та «Пісня без слів» С. Людкевича (аранж. Р. Іванова). Цей проєкт продемонстрував новаторський підхід до інтерпретації української музичної спадщини, підкреслюючи її універсальність та актуальність у сучасному культурному контексті, відкрив нові обрії сприйняття української класики через призму джазового виконавства.

Від початку повномасштабної російської агресії, продовжуючи цю традицію, Jazz Kolo в проєкті «Українська пісня. Неформат» 2022 р. об'єднав унікальні композиції, що віддзеркалюють українську ідентичність через призму джазу. У програмі прозвучала низка творів учасників концерту: «Меланхолія» (муз. І. Закуса, сл. Ю. Роми) та «Пісня дощу» (муз. І. Закуса, сл. Д. Попова), що створили атмосферу емоційного занурення. Композиції «Моє, моє» (Ю. Роми) і «Відпускай» (А. Донцової) були сповнені глибокими переживаннями й роздумами, в той час як «Сон» (муз. Н. Лебедевої, сл. Ю. Роми) та «Відстані» (муз. і сл. А. Донцової) додали до концерту нотки мрійливості та ностальгії (Jazz Kolo. Ukrainian song, 2022). У виконанні цих творів взяли участь вокалістки Ю. Рома та А. Донцова, Д. Аду (флюгельгорн), В. Павелко (саксофон), Д. Донцов (гітара), Ю. Шепета (клавіші) та І. Закус (бас). Кожен з них вніс свій неповторний стиль і звучання, створюючи насичений і гармонійний звуковий простір. Завдяки такій потужній команді «Українська пісня. Неформат» перетворила джазову музику на яскраве віддзеркалення сучасної української культури, що розвивається в нових напрямках.

У 2024 р. проєкт Jazz Kolo після певної перерви відновив діяльність вже в історико-музичному культурному центрі «Universum Hall» (на території ВДНГ). Концерти проводилися двічі на місяць і включали тематичні програми, міжнародну співпрацю, презентації альбомів та підтримку талановитої молоді. Окрім цього, планувалося відновлення Міжнародного фестивалю Jazz Kolo. Новий сезон стартував 26 жовтня 2024 р. з програмою Ukrainian Jazz Standards, з народних мело-

дій і творів українських джазових музикантів, що стали національними стандартами. Серед учасників концерту були названі С. Карпенко і Ю. Рома (вокал), Д. Аду (флюгельгорн), Ю. Шепета (піано), Д. Мороз (гітара, губна гармоніка) І. Закус (бас-гітара), О. Селезньов (барабани) (Jazz Kolo. Афіша, 2024).

У 2024–2025 рр. меломани мали змогу відвідати цикл програм «I'm Alive», що включала низку тематичних виступів квінтету І. Закуса (за участю Ю. Шепети, Б. Могилевського та ін.), присвячених демонстрації стійкості українців. Концерти колективу проходили як у концертних залах, так і у форматі «Jazz Kolo на даху» (київського ЦУМу), а також у гастрольному варіанті, зокрема у Львівській філармонії (Ігор Закус. I'm Alive, 2024).

У травні 2025 р. І. Закусом разом із авторкою музики Ю. Ромою на вірші Т. Шевчека в аранжуванні Ю. Шепети був презентований проєкт «Думи»: спеціальна програма, що поєднала джазову імпровізацію з українським мелосом (Jazz Kolo. Думи, 2025).

За програмою Jazz Kolo в останні роки також здійснюється освітній напрям діяльності музикантів: «Школа імпровізації», який є серією щомісячних майстер-класів та лекцій-концертів і у Jazz Club 43 (на базі КМAM ім. Р. Глієра). Відтоді щопонеділка, при наявності чи браку електрики, в Jazz Club 43 відбуваються Jam Session для всіх охочих: професіональних музикантів і аматорів без фахової освіти (Human Music Lab UA, 2026). Серед учасників «Школи імпровізації» 2024–2025 рр. були польський гітарист Р. Сарнецький, вокалістка Ю. Рома, норвезькі музиканти Б. Хофсет, К. Стюрмер та ін. (Zakus, 2025). У різні роки до виступів в Україні в контексті Jazz Kolo до українських музикантів долучалися провідні джазові постаті із Польщі, Австрії, Німеччини, Угорщини, Франції, Бельгії, Норвегії, Куби та США.

Іншою камерною сценою для учасників проєкту Jazz Kolo в останній час стало одне з приміщень мережі магазинів Книгарня «Є» (Jazz Kolo x Книгарня «Є», 2026).

Виступи І. Закуса і його ансамблю зазвичай не обмежуються Києвом. Географія концертів Jazz Kolo, крім згаданих вище Львова і Харкова, охоплює й інші українські міста, зокрема Одесу, Дніпро, Рівне тощо, низку європейських країн. У січні 2026 р. музиканти провели майстер-клас і два концерти в Полтаві (Igor Zakus, 2026, 25 січня), а на початку лютого І. Закус разом із запрошеним ізраїльським джазовим гітаристом Ш. Елнатаном дав майстер-класи і концерти в Києві та Луцьку (Igor Zakus, 2026, 4 лютого).

Продовжуючи фольклорно-джазову лінію, музиканти проєкту Jazz Kolo також беруть участь у

тематичних концертах на кшталт лекцій-концертів Ю. Роми та її колег у грудні 2024 та 2025 рр. про традиції колядування (Jazzclub43, 2025). У липні 2025 р. І. Закус разом із Ю. Ромою, аранжувальником-піаністом Ю. Шепетою та барабанщиком О. Яндиком презентували нову програму Kobzar Jazz, яка, за висловом Закуса, є «музичним жестом, спробою побачити у словах Шевченка не тільки минуле, а й те, що важливо саме тепер. Це програма про гідність, внутрішню свободу і глибину, які залишаються незмінними у будь-який час» (Radio Jazz, 2025).

Висновки. Багаторічна діяльність проекту Jazz Kolo є одним із численних підтверджень сталої традиції української джазової культури, яка прагне відкривати нові горизонти для творчості, яскравою платформою для вираження національної ідентичності, де кожна нота несе в собі дух українського духу, а молоді таланти отримують можливість проявити себе в унікальному світі імпровізаційної музики. Завдяки І. Закусу та його однодумців

український джаз отримує нове дихання. Проект Jazz Kolo за майже два десятиріччя від свого заснування став потужною платформою для розвитку та популяризації джазової музики в Україні, надаючи можливість провідним вітчизняним джазовим виконавцям виступати в концертах і запрошувати гостей з Європи та інших країн відвідувати Україну, імпровізувати разом з українськими колегами. Майже кожна подібна акція фіксується і зберігається в аудіо- та відеоформатах, створюючи безцінний архів української джазової спадщини, в якій національна складова – як фольклорна, так і професійна академічна – посідають чи не найважливіше місце. Оскільки проект Jazz Kolo продовжує існувати у видозмінених форматах залежно від обставин, які висуває перед його учасниками наші трагічні й героїчні реалії, вочевидь його трансформація буде продовжуватися, що й становитиме перспективність подальшого дослідження творчості І. Закуса і його колег.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко А. М. Джамала як представник співочої культури сучасної України. *Культура України*. Вип. 53. 2016. С. 107–115.
2. Джаз-Коло. URL : <https://surl.lt/cfdbjb>
3. Закус І. М., Постой Г. Г. Джаз в Україні: музиканти та перспективи розвитку імпровізаційної музики. *Молодий вчений*. 2017. № 11 (51). С. 565–568.
4. Закус Ігор Миронович. URL : <https://surl.li/xodnhr>
5. Золотий фонд української естради. Крок. URL : <http://www.uaestrada.org/ansambli/krok/>
6. Ігор Закус та "Z-Band" заграють у Львові коломийки у джазовій обробці. *Zaxid.net*. 2008. 29 лютого. URL : <https://surl.li/eptesh>
7. Ігор Закус. I'm Alive. 2024. 22 вересня. URL : <https://surl.lt/xzykhp>
8. Кириченко І. О. Розважальна музика Галичини міжвоєнного періоду як передумова появи українського джазу. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство*. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. № 1. С. 80–84.
9. Лі Шуай, Лошков Ю. *Джаз як системне явище*. Харків, 2019. 183 с.
10. Результати щорічного оцінювання діяльності науково-педагогічних, педагогічних працівників Київської муніципальної академії музики ім. Р. М. Глієра 2023–2024 н.р. 2024. 177 с. URL : <https://surl.li/gljabp>
11. Теребун Д. С. *Джаз як мистецтво діалогу*: дис. ... канд. Мистецтвознавства: 26.00.01 – Теорія та історія культури. Київ, 2019. 219 с.
12. У Києві прозвучить кримськотатарський етноджаз. *Крим. Реалії*. 2018. 17 жовтня. URL : <https://surl.li/pnhtus>
13. Харенко А. О. *Джазове мистецтво Харкова: досвід історичної реконструкції*: дис. ... доктора філософії 025 –Музичне мистецтво. ХНУМ імені І. П. Котляревського. Харків, 2022. 224 с.
14. «Intro», «Uvertura», «Матінко» (укр. н. п.) Етно-джазовий проект «Співанки». URL : <https://surl.li/avjamx>
15. A. Rukomoïnikov – S. Davidov – L. Merkulova – I. Zakus – S. Balalaeв. Лобосиана. URL : <https://surl.li/shzuri>
16. Fima Chupakhin. Acoustic Quartet. URL : <https://surl.li/lqwdup>
17. Human Music Lab UA. 2026. 30 січня. URL : <https://surl.lu/yredwh>
18. Igor Zakus. 2026. 4 лютого. Гарний час в Луцьку з Shachar Elnatan. URL : <https://surl.li/rxiycs>
19. Igor Zakus. Два чудових концерти, майстер-клас в Полтаві. 2026. 25 січня. URL : <https://surl.li/yzbpvi>
20. Jazz Kolo x Книгарня «Є»: Кохання звучить як джаз. 2026. 14 лютого. URL : <https://surl.li/davxgc>
21. Jazz Kolo. Афіша. 2024. 26 жовтня. URL : <https://surl.li/wdsrji>
22. Jazz Kolo. Думи. 2025. 3 травня. URL : <https://kontramarka.ua/uk/jazz-kolo-dumi-104433.html>
23. Jazz Kolo. Про проект. URL : <https://jazz-kolo.com.ua/uk/about>
24. Jazz Kolo. Українські музичні барви. (концерт). Jazz Kolo. Ukrainian musical colors (concert). (2021). URL : <https://surl.lt/gtxkom>
25. Jazz Kolo. Jazz sound of Ukrainian classics. Film. (Джазове прочитання української класики. Фільм). URL : <https://surl.li/ofdsxd>
26. Jazz Kolo. Ukrainian song. Unformatted. Українська пісня. Неформат. (2022). URL : <https://www.youtube.com/watch?v=bmLJyrcUuc>
27. Jazzclub43. Лекція : Музичне різноманіття традиції колядування. Лектор: Юлія Рома. 2025. 22 грудня. URL : <https://surl.lu/xgmpwk>
28. Leléka (Band). URL : <https://surl.lu/yicegb>
29. Radio Jazz презентує KOBZAR JAZZ у Saint Bar. 2025. 24 червня. URL : <https://surl.li/rcxkmp>
30. Sergiy Davydov. URL : <https://surl.li/pihbfv>
31. ShockolaD (Офіційний сайт). URL : <https://shokolad.com/>
32. Zakus I. Стартував новий проект Школа Імпровізації. 2025. 20 лютого. URL : <https://www.facebook.com/igorzakus/>

REFERENCES

1. Boiko A. M. (2016). Dzhamala yak predstavnyk spivochoi kultury suchasnoi Ukrainy [Jamala as a representative of the singing culture of modern Ukraine]. *Kultura Ukrainy*, 53. 107–115 [in Ukrainian].
2. Dzhaz-Kolo [Jazz Kolo]. URL: <https://surl.lt/cfdbjb> [in Ukrainian].
3. Zakus I. M., Postoi H. H. (2017). Dzhaz v Ukraini: muzykanty ta perspektyvy rozvytku improvizatsiinoi muzyky [Jazz in Ukraine: musicians and prospects for the development of improvisational music]. *Molodyi vchenyi*, 11 (51). 565–568 [in Ukrainian].
4. Zakus Ihor Myronovych [Zakus Igor Myronovych]. URL: <https://surl.li/xodnhr> [in Ukrainian].
5. Zoloty fond ukrainskoi estrady. Krok [Golden Fund of Ukrainian Pop Music. Krok]. URL: <http://www.uaestrada.org/ansambli/krok/> [in Ukrainian].
6. Ihor Zakus ta “Z-Band” zahraiu u Lvovi kolomyiky u dzhazovii obrobtsti (2008) [Igor Zakus and “Z-Band” will play jazz-style Kolomyia songs in Lviv]. February, 29. URL: <https://surl.li/epatesh> [in Ukrainian].
7. Ihor Zakus. I’m Alive (2024, September, 22). [Igor Zakus. I’m Alive]. URL: <https://surl.lt/xzykhp> [in Ukrainian].
8. Kyrychenko I. O. (2013). Rozvazhalna muzyka Halychyny mizhvoiennoho periodu yak peredumova poivay ukrainskoho dzhazu [Entertainment music of Galicia in the interwar period as a prerequisite for the emergence of Ukrainian jazz.]. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii: Mystetstvoznavstvo*, 1. 80–84 [in Ukrainian].
9. Li Shuai, Loshkov Iu. (2019). Dzhaz yak systemne yavyshe [Jazz as a systemic phenomenon]. Kharkiv. 183 [in Ukrainian].
10. Rezultaty shchorichnoho otsiniuvannia diialnosti naukovo-pedahohichnykh, pedahohichnykh pratsivnykiv Kyivskoi munitsypalnoi akademii muzyky im. R. M. Hliiera 2023–2024 n.r. (2024) [Results of the annual assessment of the activities of scientific and pedagogical, pedagogical workers of the Kyiv Municipal Academy of Music named after R. M. Glier 2023–2024 academic year] 177. URL: <https://surl.li/gljabp> [in Ukrainian].
11. Terebun D. S. (2019) Dzhaz yak mystetstvo dialohu: dys. ... kand. Mystetstvoznavstva: 26.00.01 – Teoriia ta istoriia kultury [Jazz as the art of dialogue: dissertation ... candidate of art history: 26.00.01 – Theory and history of culture]. Kyiv. 219 [in Ukrainian].
12. U Kyievi prozvuchyt krymskotatarskyi etnodzhaz (2018, October, 17.) [Crimean Tatar ethno jazz will be performed in Kyiv]. *Krym. Realii*. URL: <https://surl.li/pnhtus> [in Ukrainian].
13. Kharenko A. O. (2022). Dzhazove mystetstvo Kharkova: dosvid istorychnoi rekonstruktsii: dys. ... doktora filosofii 025–Muzychne mystetstvo. KhNUM imeni I. P. Kotliarevskoho [Jazz art of Kharkiv: experience of historical reconstruction: dissertation ... Doctor of Philosophy 025–Musical art. I. P. Kotlyarevsky KhNUM. Kharkiv. 224 [in Ukrainian].
14. «Intro», «Uvertupa», «Matinko» (ukr. n. p.) Etno-dzhazovyi proekt «Spivanky» [“Intro”, “Uvertupa”, “Matinko” (Ukrainian folk song) Ethno-jazz project “Singers”]. URL: <https://surl.li/avjamx> [in Ukrainian].
15. A. Rukomoinikov – S. Davidov – L. Merkulova – I. Zakus – S. Balalaev. Lobosyana [A. Rukomoinikov – S. Davidov – L. Merkulova – I. Zakus – S. Balalaev. Lobosiana]. URL: <https://surl.li/shzuri> [in Ukrainian].
16. Fima Chupakhin. Acoustic Quartet. URL: <https://surl.li/lqwdup> [in English].
17. Human Music Lab UA. (2026, January, 30). URL: <https://surl.lu/yredwh> [in Ukrainian].
18. Igor Zakus (2026). Harnyi chas v Lutsku z Shachar Elnatan. February, 4 [Good time in Lutsk with Shachar Elnatan]. URL: <https://surl.li/rxiyecs> [in Ukrainian].
19. Igor Zakus (2016, January, 25.). Dva chudovykh kontserty, maister-klas v Poltavi [Two wonderful concerts, a master class in Poltava]. URL: <https://surl.li/yzbpvi> [in Ukrainian].
20. Jazz Kolo x Knyharnia «Ie» (2026, February, 14). Kokhannia zvuchyt yak dzhaz [Jazz Kolo x Bookstore “E”: Love sounds like jazz]. URL: <https://surl.li/davxgc> [in Ukrainian].
21. Jazz Kolo (2024, October, 26). Afisha [Poster]. URL: <https://surl.li/wdsrji> [in Ukrainian].
22. Jazz Kolo (2025, May, 3). Dumy [Thoughts]. URL: <https://kontramarka.ua/uk/jazz-kolo-dumi-104433.html> [in Ukrainian].
23. Jazz Kolo. Pro proekt. [About the project]. URL: <https://jazz-kolo.com.ua/uk/about> [in Ukrainian].
24. Jazz Kolo (2021). Ukrainski muzychni barvy. (kontsert). [Ukrainian musical colors (concert)]. URL: <https://surl.lt/gtxkom> [in Ukrainian].
25. Jazz Kolo. Jazz sound of Ukrainian classics. Film. URL: <https://surl.li/ofdsxd> [in Ukrainian].
26. Jazz Kolo (2022). Ukrainian song. Unformatted. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=bmLJyrvUuc> [in Ukrainian].
27. Jazzclub43 (2025, December, 22). Lektsiia : Muzychne riznomanittia tradytsii koliaduvannia. Lektor: Yuliia Roma [Lecture: Musical diversity of the tradition of caroling. Lecturer: Yulia Roma]. URL: <https://surl.lu/xgmpwk> [in Ukrainian].
28. Leléka (Band). URL: <https://surl.lu/yicegb> [in Germany].
29. Radio Jazz prezentuie KOBZAR JAZZ u Saint Bar (2025, Jun, 24) [Radio Jazz presents KOBZAR JAZZ at Saint Bar]. URL: <https://surl.li/rcxkmp> [in Ukrainian].
30. Sergiy Davydov. URL: <https://surl.li/pihbvf> [in Ukrainian].
31. ShockolaD (Ofitsiynyi sait) [ShockolaD (Official website)]. URL: <https://shockolad.com/> [in Ukrainian].
32. Zakus I. (2025, February, 20). Startuvav novyi proekt Shkola Improvizatsii [A new project, the School of Improvisation, has been launched]. URL: <https://www.facebook.com/igorzakus/> [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 24.02.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 30.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 22.04.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

